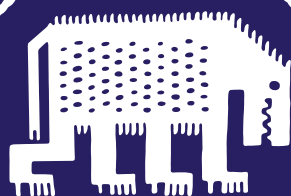
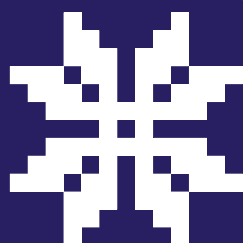

PODLASKIE
SPLOTY

VI FESTIWAL TKACTWA

TKANINY TRADYCYJNE

BOĆKI

PODLASKI
INSTYTUT
KULTURY

VI FESTIWAL TKACTWA

TKANINY TRADYCYJNE

BOĆKI

PODLASKI
INSTYTUT
KULTURY

BIAŁYSTOK 2025

PODLASKI
INSTYTUT
KULTURY

PODLASKIE SPLOTY

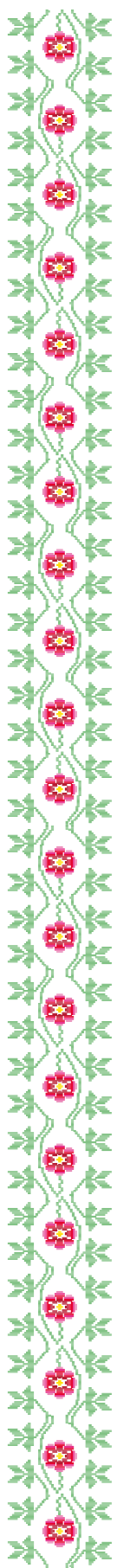
Tradycyjne tkactwo pasjonowało mnie, odkąd pamiętam. Miałam to szczęście, że mogłam połączyć swoją pasję z pracą zawodową. Zaczęło się od warsztatów tkackich, które początkowo organizowałam wspólnie z etnografem Zygmuntem Ciesielskim. Naszym celem było przede wszystkim przekazanie innym tajników tego pięknego rzemiosła. Zainteresowanie było duże, szybko więc pojawiły się kolejne projekty. Popularyzowaliśmy tkactwo nie tylko ucząc rzemiosła, ale również poznając, dokumentując i pokazując dorobek ostatnich tkaczek. Dużym osiągnięciem było utworzenie szlaku turystycznego „Kraina wątku i osnowy”, na którym znajdują się pracownie tkackie. Do dzisiaj miejsca te są chętnie odwiedzane przez turystów.

W 2020 r. w Podlaskim Instytucie Kultury rozpoczęliśmy realizację projektu zatytułowanego „Podlaskie sploty – Festiwal Tkactwa”. W ramach tego działania utrzymaliśmy dotychczasowe przedsięwzięcia mające na celu ochronę i popularyzację tradycyjnego tkactwa. Nowym elementem był natomiast Piknik Tkacki, który tak bardzo spodobał się mieszkańcom Białegostoku i regionu, że na stałe wszedł do programu kolejnych edycji Podlaskich splotów. Piknik co roku odbywa się w centrum miasta. Przyciąga pasjonatów tkactwa z całego świata, pozwala nawiązywać nowe kontakty, wymieniać się doświadczeniami. To niezwykle istotny czynnik budujący lokalną tożsamość i wspaniała lekcja historii małych ojczyzn.

W 2025 r. w pięknej scenerii dziedzińca Pałacu Branickich stanęło ponad 40 stoisk tkackich. Odwiedzający chętnie rozmawiali z twórcami, poznawali historię tkanin z różnych regionów Polski, a nawet próbowali swoich sił przy krosnach. Prezentowano głównie tkaninę dwuosnowową, ale podziwiać można było również przepiękne kilimy, sejpaki, perebory, krajki, radziuszki, tkaniny broszowane, pućki, makramy, chodniki.

Organizując Festiwal Tkactwa, zawsze wybieramy tkaninę, która będzie swoistym motywem przewodnim aktualnej edycji. W 2025 r. postanowiliśmy przypomnieć piękne, ale nieco zapomniane tkaniny broszowane. Pokazaliśmy je na niezwyklej wystawie w Galerii PIK, zorganizowaliśmy też dwa czterodniowe warsztaty, podczas których

zaawansowani pasjonaci tkactwa doskonalili swoje umiejętności wykonywania tkanin broszowanych. Jak co roku, w Centrum Rękodzieła Ludowego w Niemczynie, odbyły się również sześciodniowe warsztaty tkackie, podczas których, pod kierunkiem mistrzyń i mistrzów tkackich, można było stworzyć tkaninę dwuosnowową, wybieraną, przetykaną (tzw. „radiuszka”), kilimy i sejpaki. Ten element projektu został zapoczątkowany w poprzednich edycjach i cały czas cieszy się ogromnym zainteresowaniem. Jest to niezwykle budujące, ponieważ dowodzi, że grupa miłośników tradycyjnego tkactwa wciąż się powiększa. Jestem przekonana, że stanowi to gwarancję zachowania tego pięknego dziedzictwa.

Jednym z najważniejszych aspektów naszego projektu jest popularyzowanie i dokumentowanie wiedzy o zwyczajach i technikach tkackich. W tym roku udało nam się nagrać cykl podcastów na ten temat. To siedem niezwykłych rozmów o sile i pięknie tkactwa, wielopokoleniowej tradycji i szukaniu inspiracji w dziedzictwie kulturowym. Podcasty można znaleźć na stronie internetowej PIK i na portalu tematycznym dwuosnowowa.pl., który jest prawdziwą kopalnią wiedzy o tradycjach tkackich. Wzorem ubiegłych lat, zamieścimy tam opisy tkanin i dokumentację zgromadzoną podczas realizacji projektu: zdjęcia, filmy i nagrania, z których na pewno skorzystają pasjonaci tradycyjnego tkactwa.

W ramach tegorocznej edycji Podlaskich splotów kontynuowaliśmy również rozpoczęte wcześniej poszukiwania tradycyjnych tkanin w kolejnych miejscowościach Podlasia. W poprzednich edycjach projektu odnaleźliśmy i udokumentowaliśmy przepiękne tkaniny z gmin: Zabłudów, Krynki, Gródek, Narewka, Lipsk, Dąbrowa Białostocka, Suchowola i Białystok. W 2025 r. udało nam się natomiast opracować wzory ponad 170 tkanin z gmin Siemiatycze, Kleszczele i Boćki, a przy okazji poznać przepiękne historie rodzinne związane z tkaniem. Ten aspekt naszych działań jest niezwykle wzruszający, budzi wiele wspomnień i jest tematem cudownych rozmów.

Podczas realizacji tegorocznych Podlaskich splotów zaprosiliśmy do współpracy ośrodki kultury działające w Siemiatyczach, Boćkach i Kleszczelach. Dzięki ich zaangażowaniu udało się zorganizować znakomite wystawy tkanin tradycyjnych pochodzących ze zbiorów mieszkańców tych miejscowości i gmin. Na wystawach znalazły się prawdziwe skarby tkackie. Najstarsza prezentowana tkanina powstała w 1936 r. Wystawy odwiedzali pasjonaci i mistrzowie tkactwa, ale również osoby, które dotychczas nie miały z tym rzemiosłem nic wspólnego. Ich zachwyt i zainteresowanie prezentowanymi tkaninami utwierdził nas w przekonaniu, że tego typu działania mają ogromny sens i są bardzo potrzebne. Tu chciałabym jeszcze dodać, że pomimo wielu lat pracy i dużej, jak sądzę, wiedzy o tradycjach tkackich na Podlasiu, wciąż zdarzają się sytuacje, które mnie zaskakują. Tym razem ze zdumieniem odkryłam dywany wyszywane krzyżykiem lub haftem płaskim na kanwie tkaniny wytkanej na krośnie, które można

było podziwiać na wystawie w Boćkach. Nie sądziłam, że natknę się na nie właśnie tutaj. Z równym zdumieniem, ale i radością podziwiałam sejpaki pokazane w Kleszczelach i Boćkach, ponieważ w tej części naszego województwa występują one bardzo rzadko. Takie niespodzianki są dla mnie zawsze wartością dodaną mojej pracy.

Jestem bardzo wdzięczna mieszkańcom gmin Siemiatycze, Kleszczele i Boćki za zaangażowanie, otwartość i udostępnienie swoich niezwyklej skarbów – przepięknych, zabytkowych tkanin. Dzięki Państwu mogliśmy wspólnie ukazać bogactwo i piękno tradycji tkackich, które od pokoleń są częścią naszego dziedzictwa kulturowego.

Dziękuję również dyrekcji i pracownikom: Siemiatyckiego Ośrodka Kultury, Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji Hładyszka w Kleszczelach i Gminnego Ośrodka Kultury w Boćkach za pomoc i współpracę, która pozwoliła na stworzenie przestrzeni do spotkania, wymiany doświadczeń i wspólnego celebrowania lokalnej kultury. Mam nadzieję, że wystawy były nie tylko okazją do podziwiania tkanin, ale również staną się inspiracją do dalszej pracy na rzecz ochrony tradycyjnego tkactwa.

Serdeczne podziękowania kieruję do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Marszałka Województwa Podlaskiego. Jestem wdzięczna za wieloletnie wsparcie i zauważenie olbrzymiej wartości dziedzictwa kultury ludowej regionu. Bez świadomości potrzeby ochrony tych wartości nie udałoby nam się tyle zdziałać.

Krystyna Kunicka,
pomysłodawca i koordynator
projektu Podlaskie sploty

BOĆKI

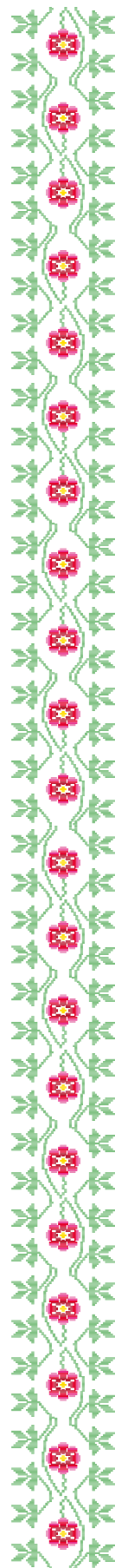

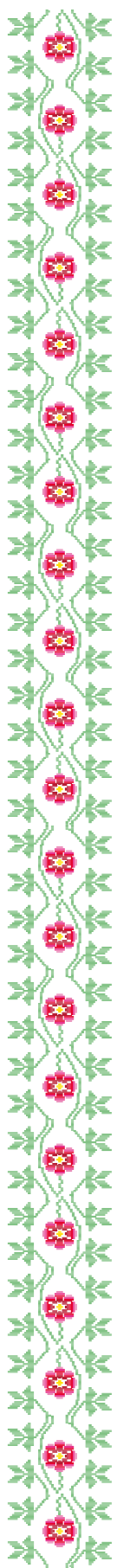
W Gminnym Ośrodku Kultury w Boćkach zgromadzono tkaniny wykonane na tradycyjnych drewnianych krosnach, autorstwa kobiet mieszkających w Boćkach i okolicznych miejscowościach. Są to zarówno wytwarzane różnymi technikami narzuty na łóżka i chodniki, jak i obrusy, ręczniki, makatki oraz elementy odzieży. Część tkanin udostępniło działające społecznie Muzeum Wsi Dubno, które gromadzi pamiątki związane z kulturą materialną regionu.

Sporą grupę tkanin stanowiły wykonane różnymi technikami narzuty – kilimy, tkaniny podbierane (nazywane też wybieranymi, pereborami) i wielonicielnicowe (określane jako płachty, radziuszki), pojawiły się również mniej popularne: sejpak oraz tkaniny wyszywane.

Kilimy były wielobarwnymi tkaninami tworzonymi w wielu regionach Polski. Tkano je przeważnie na szerokich krosnach, stosując osnowę bawełnianą, a jako wątek – przędzę wełnianą, czasem nici syntetyczne. Kolory tkaczka dobierała indywidualnie, według własnego gustu i posiadanych nici. Spośród trzech kilimów prezentowanych na wystawie każdy utrzymany jest w odmiennej gamie kolorystycznej i układzie wzoru. Jeden z nich, autorstwa nieznanej z imienia pani Szkodzińskiej, jest w dominującym kolorze jasnego brązu ze wzorem z naprzemiennie ułożonych motywów zwanych potocznie, ze względu na kształt, „tulipanem” oraz prostokątnych pól barwnych wzorów. W kolejnym, o ciemniejszej tonacji, pola wzorów są bardziej różnorodne – pojawiają się pasy barwne, wzory w skośne „zęby” oraz drobne motywy, w tym kwiatowe. Trzeci, autorstwa Antoniny Muśko, posiada wzór zajmujący całą szerokość tkaniny na obu jej końcach, a pole centralne wypełnia układ zdobionych rombów i tulipanów. Tkaniny te pochodzą z drugiej połowy XX wieku; lokalnie nazywano je „kapami”. Przykrywano nimi łóżka, a w późniejszym czasie również wersalki.

Wielonicielnicówki, obok tkanin podbieranych, były prawdopodobnie najpopularniejszymi narzutami na łóżka na tym terenie. Występowały dawniej powszechnie na terenach Polski północno-wschodniej, Litwy i Białorusi. Kobiety wykonywały je na tradycyjnych, zazwyczaj wąskich krosnach, zszywając następnie dwa utkane kawałki. Tkano je na

osnowie przewleczonej przez kilka nicielnic – początkowo lnianej, a po upowszechnieniu się nici fabrycznych – bawełnianej. Barwny, kostkowy wzór wątku dawniej wykonywano przędzą lnianą, a później głównie wełnianą. Z czasem zaczęto używać również nici fabrycznej produkcji z tworzyw sztucznych. Tkaniny te wykorzystywano głównie jako pokrycia na łóżka. Na wystawie można było obejrzeć ich pięć – dwie w kolorach czarno-zielonym i czarno-beżowym, wykonane w zestawie z pokryciami na fotele, oraz dwie tkane w wielobarwne pasy, uzyskane poprzez zmianę barwy nici wątku.

Pokazano również pięć tkanin podbieranych (wybieranych, pereborów) lokalnie, gwarowo nazywanych „przetykanymi”. Określenie to odnosi się do techniki ich wykonania. Wszystkie wykonane są z nici bawełnianych w połączeniu z wątkiem wełnianym, w zestawieniach kolorystycznych: żółty-bordo, żółty-fioletowy, czarny-różowy, biały-niebieski. Występują na nich charakterystyczne dla tego typu tkanin wzory kwiatów, gwiazdek i klamer, ułożone w centralnym układzie z szerokim pasem bordiury o motywach geometrycznych. Jedna z tkanin wykonana jest w wielokolorowe pasy, zgodnie z układem wzoru.

Spośród czterech wyszywanych narzut na łóżko trzy zdobione są haftem krzyżykowym, a jedna – płaskim. Najstarsza z nich, datowana na rok 1936, wykonana została przez Felicję Małyszczuk. Haftowana jest krzyżykiem na samodzielowej wełnianej tkaninie we wzory kwiatów na gałązkach; data i inicjały autorki również wyszyte są tą techniką. Druga z narzut powstała w duecie – Felicja Małyszczuk w latach 60. XX wieku utkała wełniany materiał, a haft krzyżykowy wykonała jej córka, Teofila Osmólska, w 2010 r. W pasowo ułożone geometryczne wzory wpleciona jest data. Kolejna narzuta w całości wyhaftowana jest na tkaninie utkanej w specjalnym układzie dwóch kolorów, imitującym krzyżyki na kanwie. Wzór, wykonany techniką haftu krzyżykowego, naśladuje kolorystykę i układ wzorów z fabrycznych kap. Ostatnia z nich wyszyta jest haftem płaskim, przedstawiającym dwa wieńce wielobarwnych kwiatów. Na tej tkaninie widoczne jest zastępowanie brakujących nici innymi, w zbliżonym kolorze – zarówno w tkaninie, jak i w hafcie.

Spośród narzut najmniej typową formą regionalnego tkactwa jest sejpak, kojarzony głównie z północą województwa podlaskiego, ale sporadycznie występujący również i na południu. Na wystawie pojawił się jeden, w kolorach białym i bordowym. Wykonała go Olga Tomaszuk z nici bawełnianych i wełnianych, w oparciu o wzór geometryczny z rombów w układzie pasowym, typowym dla tych tkanin.

Jedna z tkanin, wykonana była przez Aleksandrę Malec w 1947 r. techniką wiązania nici lnianych za pomocą tzw. iglicy i później wyszywana w kwiaty, oznaczona inicjałami i ozdobiona frędzlami. Mimo iż nawiązuje techniką do tkanin przeznaczonych zazwyczaj na obrusy i firanki, to według wspomnień właścicielki, była odświętną narzutą na łóżko.

Chodniki prezentowane na wystawie są autorstwa Anny Góralczyk, która wykonuje również wyszywane na płótnie barwne makatki ze scenkami rodzajowymi z życia wsi. Chodniczki Anny Góralczyk utkane są ze ścinków różnych tkanin w połączeniu z nićmi wełnianymi, bawełnianymi i syntetycznymi, dzięki czemu są bardzo kolorowe. Duży, pasiasty chodnik z wstawkami w odmiennych kolorach, w tym ze ścinków skór, wykonała wspomniana wcześniej Teofila Osmólska. Tkała dawniej samodzielnie, a w latach 70. XX wieku współpracowała z Cepelią przy chałupniczym wykonywaniu dywaników ze ścinków skór. Odpowiadała za rozdzielanie zamówień i materiałów do pracy wśród lokalnych tkaczek.

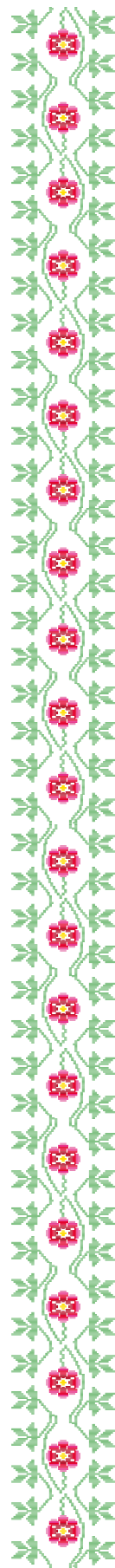
Z zespołu wyrobów płóciennych ciekawostką jest biały lniany ręcznik z wyszytym napisem: „Własność Zboru A.D.S. w Krasnej Wsi”. Wykonany został prawdopodobnie w latach 1946–1948 i był wykorzystywany podczas tzw. obrządku pokory (według informacji właścicielki), podczas którego odbywa się obmycie nóg współwyznawcom, zgodnie z Ewangelią św. Jana. Ręcznik taki służył do ich wytarcia. Zbór w Krasnej Wsi funkcjonuje od lat 20. XX wieku i został założony przez mieszkające tam rodziny. We wsi znajduje się również unikalny cmentarz wyznaniowy wspólnoty Adwentystów Dnia Siódmego.

Pozostałe ręczniki prezentowane na wystawie to tkaniny ozdobne, zdobione haftami i koronkami. Wykorzystywano je do dekorowania ikon w izbie wiejskiej. Obrusy zdobione koronkowymi wstawkami i haftem również pełniły funkcję tkanin ozdobnych – kładziono je na stół z okazji świąt.

Na wystawie znalazły się także elementy garderoby: spódnica, lokalnie zwana „sajanem”, szyta z klinów, w kolorze bordowym, z materiału bawełniano-wełnianego. Wykonana została przez Annę Weremczuk jeszcze przed II wojną światową, a gdy wyszła z mody, była noszona jako element stroju członkini zespołu ludowego. Spódnice takie przed wojną były powszechne na wsi.

Zielona chusta, wykonana na drutach w latach 50. XX wieku, była używana w czasie mroźnych zim w czasach jej dzieciństwa i pewnie dlatego została dobrze zapamiętana przez obecną właścicielkę.

Aleksandra Dominika Pluta
etnograf

CHODNIK WIELOBARWNY

przędza bawełniana, ścinki tkanin,
ścinki futra,
wym. 100 x 290 cm,
funkcja: chodnik na podłogę,
wyk. Teofila Osmólska, 1979 r.,
Wałki Kolonia, gm. Milejczyce,
pow. siemiatycki,
wł. Teofila Osmólska.

**TKANINA WYSZYWANA,
WIELOBARWNA**

haft krzyżykowy, przędza
wełniana, przędza bawełniana,
wym. 130 x 175 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Felicja Małyszczuk, 1936 r.,
Lubiejki, gm. Milejczyce,
pow. siemiatycki,
wł. Teofila Osmólska.

**TKANINA WYSZYWANA,
WIELOBARWNA**

haft krzyżykowy, przędza
wełniana, przędza lniana,
przędza bawełniana,
wym. 143 x 198 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Teofila Osmólska (haft),
Felicja Małyszczuk (tkanina),
1960/2010 r.,
Boćki, gm. Boćki, pow. bielski/
Lubiejki, gm. Milejczyce,
pow. siemiatycki,
wł. Teofila Osmólska.

TTKANINA

WIELOBARWNA, KILIM

przędza bawełniana, przędza
wełniana, przędza syntetyczna,
wym. 130 x 223 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Szkodzińska (imię nieznane),
1965 r.,
Boćki, gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Janina Koc.

MAKATKI WYSZYWANE

przędza lniana, haft płaski,
nici bawełniane, przędza
wełniana, nici syntetyczne,
wyk. Anna Góralczyk, 2025 r.,
Dubno, gm. Boćki,
pow. bielski,
wł. Anna Góralczyk.

wym. 78 x 150 cm

CHODNIKI WIELOBARWNE

przędza bawełniana, przędza lniana, przędza wełniana,
przędza syntetyczna, ścinki tkanin, funkcja:
chodnik na podłogę, wyk. Anna Góralczyk, 2023/2025
Dubno, gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Anna Góralczyk.

wym. 50 x 78 cm

wym. 78 x 110 cm

CHODNIK WIELOBARWNY

przędza bawełniana, przędza
lniana, przędza wełniana, przędza
syntetyczna, ścinki tkanin,
wym. 70 x 140 cm,
funkcja: chodnik na podłogę,
wyk. Anna Góralczyk, 2025 r.,
Dubno, gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Anna Góralczyk.

RĘCZNIK

przędza lniana, splot skośny, nici bawełniane,
haft płaski, wym. 40 x 248 cm,
funkcja: dekoracyjna, obrzędowa,
wyk. nieznane, XX w., Dubno, gm. Boćki,
pow. bielski, wł. Społeczne Muzeum Wsi Dubno.

RĘCZNIK

przędza lniana, splot skośny, nici bawełniane,
haft płaski, wym. 40 x 260 cm,
funkcja: dekoracyjna, obrzędowa,
wyk. nieznane, XX w., Dubno, gm. Boćki,
pow. bielski, wł. Społeczne Muzeum Wsi Dubno.

**TKANINA WYSZYWANA,
WIELOBARWNA**

przędza bawełniana, przędza
wełniana, haft krzyżykowy,
wym. 137 x 198 cm, funkcja:
narzuta na łóżko/makata na ścianę,
wyk. nieznane, XX w., Dubno,
gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Społeczne Muzeum Wsi Dubno.

**TKANINA
WIELONICIELNICOWA,
WIELOBARWNA**

przędza wełniana, przędza
bawełniana,
wym. 137 x 198 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. nieznane, XX w., Dubno,
gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Społeczne Muzeum Wsi Dubno.

**TKANINA PODBIERANA,
ŻÓŁTO-BORDOWA**

przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 140 x 190 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Anna Aleksiejuk,
lata 70. XX w., Dubno,
gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Mirosława
i Grzegorz Aleksiejuk.

**TKANINA SEJPAK,
BIAŁO-BORDOWA**
przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 135 x 183 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Olga Tomaszuk, XX w.,
Dubno, gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Mirosława
i Grzegorz Aleksiejuk.

**OBRUS,
ŻÓŁTO-NIEBIESKI,
WIAZANY NA RAMIE**
przędza syntetyczna,
wym. 125 x 140 cm,
funkcja: nakrycie stołu,
wyk. nieznane, XX w.,
Dubno, gm. Boćki,
pow. bielski,
wł. Społeczne
Muzeum Wsi Dubno.

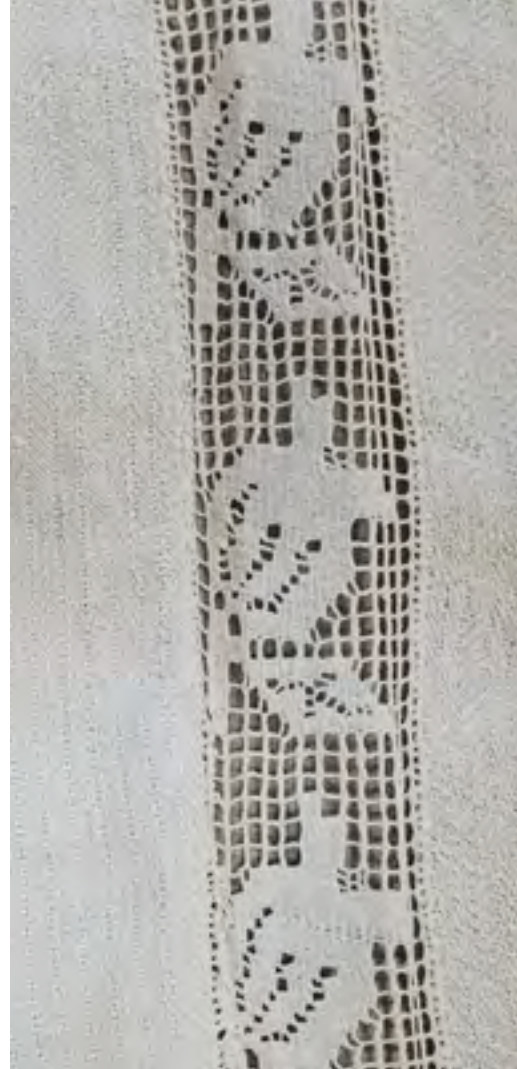
**TKANINA
WIELONICIELNICOWA,
WIELOBARWNA**

przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 137 x 198 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. nieznane, XX w., Seszyły,
gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Mirosława Jakimiuk.

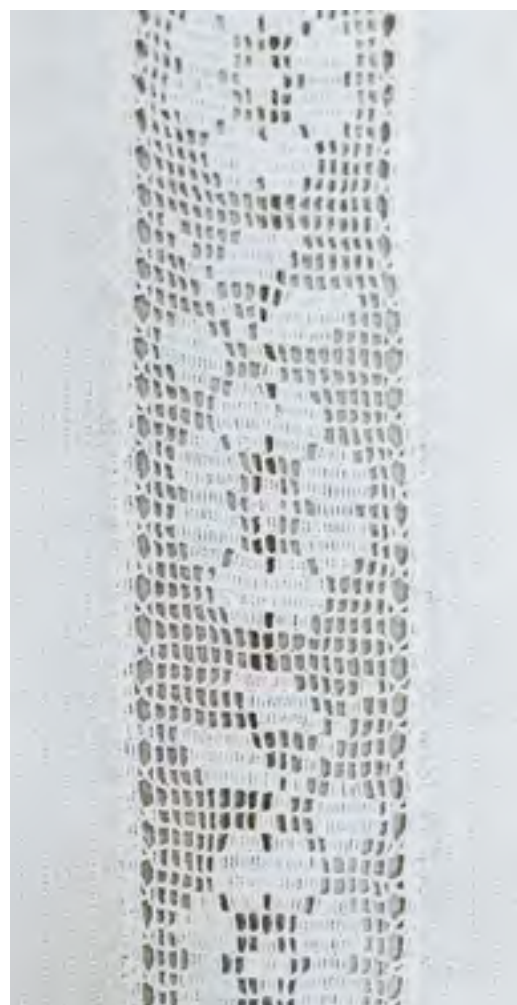
OBRUS

przędza lniana, splot skośny, wstawka szydełkowa z nici bawełnianych, wym. 115 x 171 cm, funkcja: nakrycie stołu, wyk. nieznane, XX w., Seszyły, gm. Boćki, pow. bielski, wł. Mirosława Jakimiuk.

OBRUS

przędza lniana, splot skośny, wstawka szydełkowa z nici bawełnianych, wym. 108 x 163 cm, funkcja: nakrycie stołu, wyk. nieznane, XX w., Seszyły, gm. Boćki, pow. bielski, wł. Mirosława Jakimiuk.

RĘCZNIK

przędza lniana, splot skośny, haft płaski, wym. 38 x 248 cm, funkcja: dekoracyjna, obrzędowa, wyk. nieznane, XX w., Seszyły, gm. Boćki, pow. bielski, wł. Mirosława Jakimiuk.

RĘCZNIK

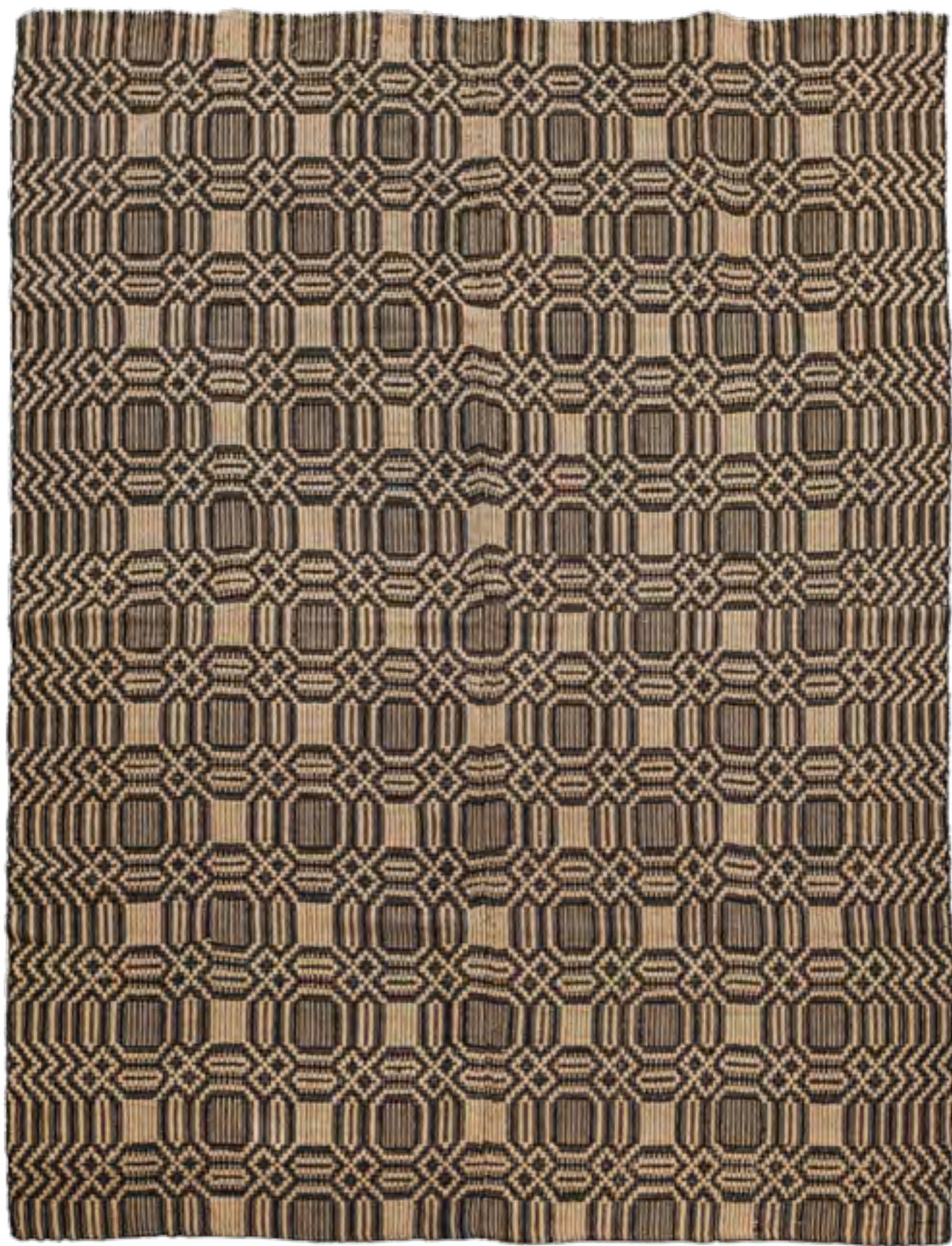
przędza lniana, splot skośny,
wym. 35 x 110 cm,
funkcja: użytkowa,
wyk. Maria Mironkiewicz, lata 1960-1962,
Kolonia Boćki, gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Ludmiła Gruszevska.

PLÓTNO LNIANE

przędza lniana, splot skośny,
wym. 38 cm szer.,
funkcja: użytkowa,
wyk. Maria Mironkiewicz, XX w.,
Kolonia Boćki, gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Ludmiła Głuszevska.

**TKANINA
WIELONICIELNICOWA,
KREMOWO-CZARNA**
przędza wełniana,
przędza bawełniana, wym.
58 x 133 cm,
funkcja: narzuta na fotel
i łóżko,
wyk. Nina Taranta, XX w.,
Seszyły, gm. Boćki, pow.
bielski,
wł. Mirosława Jakimiuk.

TKANINA

WIELOBARWNA, PASIAK

przędza wełniana, przędza bawełniana, przędza syntetyczna, wym. 131 x 200 cm, funkcja: narzuta na wersalkę/łóżko, wyk. nieznane, XX w., Seszyły, gm. Boćki, pow. bielski, wł. Mirosława Jakimiuk.

**TKANINA PODBIERANA,
WIELOBARWNA**

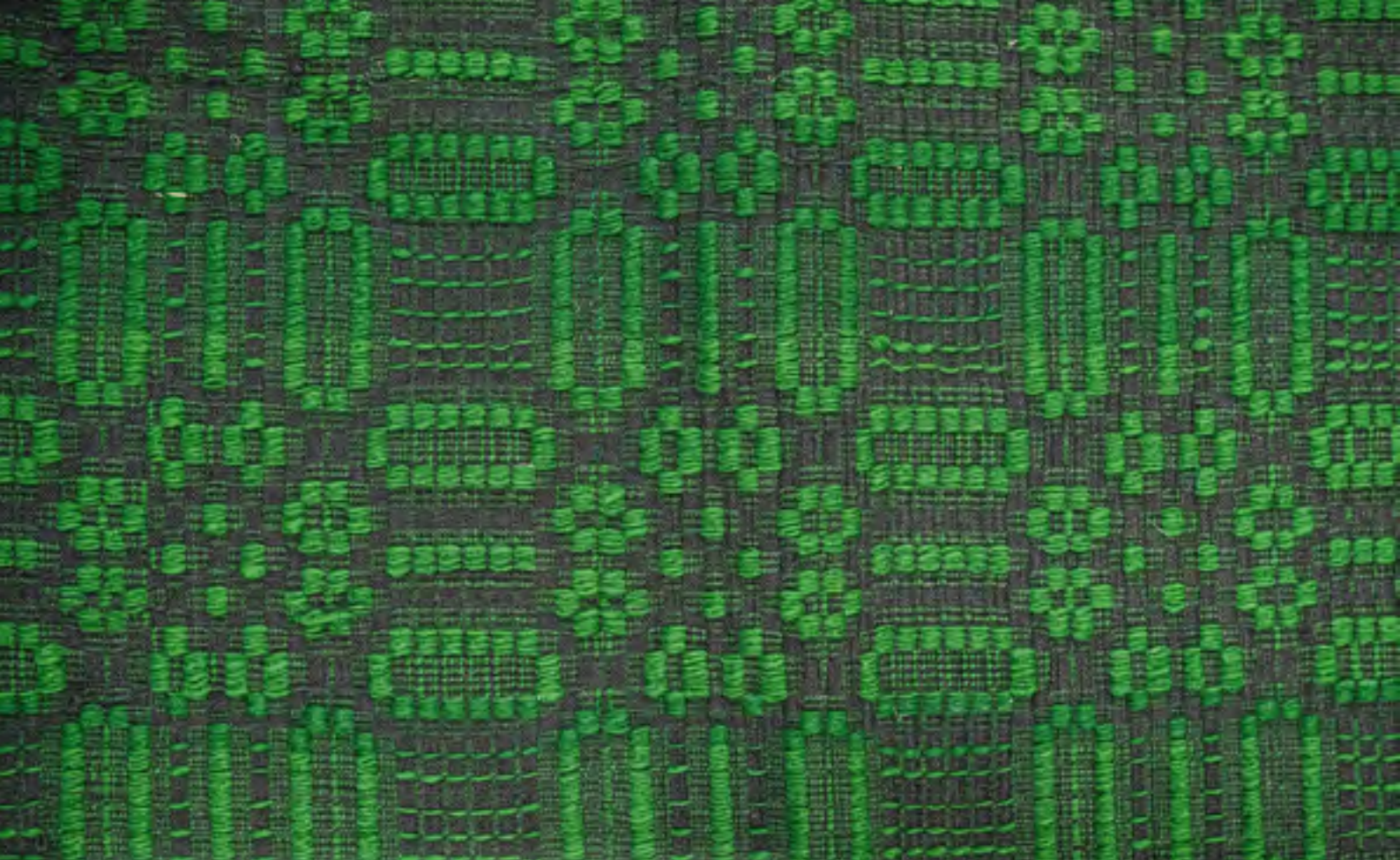
przędza wełniana, przędza
bawełniana, przędza syntetyczna,
wym. 133 x 185 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. nieznane, XX w., Krasna
Wieś, gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Walentyna Marcinowicz.

**TKANINA
WIELONICIELNICOWA,
CZARNO-BRAZOWA**
przędza wełniana, przędza
bawełniana,
wym. 130 x 187 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. nieznane, XX w.,
Krasna Wieś, gm. Boćki,
pow. bielski,
wł. Walentyna Marcinowicz.

TKANINA
WIELOBARWNA, KILIM,
 przędza wełniana,
 przędza bawełniana,
 wym. 140 x 197 cm,
 funkcja: narzuta na łóżko,
 wyk. nieznane, XX w.,
 Krasna Wieś,
 gm. Boćki, pow. bielski,
 wł. Walentyna Marcinowicz.

**TKANINA
WIELONICIELNICOWA,
CZARNO-ZIELONA**
przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 133 x 185 cm,
funkcja: narzuta na wersalkę/łóżko,
wyk. nieznane, XX w.,
Krasna Wieś, gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Walentyna Marcinowicz.

**TKANINA WYSZYWANA,
WIELOBARWNA**

przędza bawełniana, przędza
wełniana, haft płaski,
wym. 141 x 193 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. nieznane, XX w.,
Krasna Wieś, gm. Boćki,
pow. bielski,
wł. Walentyna Marcinowicz.

**TKANINA PODBIERANA,
MORSKO-BIAŁA**

przędza wełniana, przędza
bawełniana,

wym. 140 x 182 cm,

funkcja: narzuta na łóżko,

wyk. nieznane, XX w., Krasna
Wieś, gm. Boćki, pow. bielski,

wł. Walentyna Marcinowicz.

OBRUS

przędza lniana, splot skośny,
haft płaski,
wym. 123 x 160 cm,
funkcja: nakrycie stołu,
wyk. nieznane, XX w., Krasna Wieś,
gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Walentyna Marcinowicz.

RĘCZNIK

przędza lniana, splot skośny, haft płaski,
wym. 40 x 160 cm,
funkcja: dekoracyjna, obrzędowa,
wyk. nieznane, XX w., Krasna Wieś,
gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Walentyna Marcinowicz.

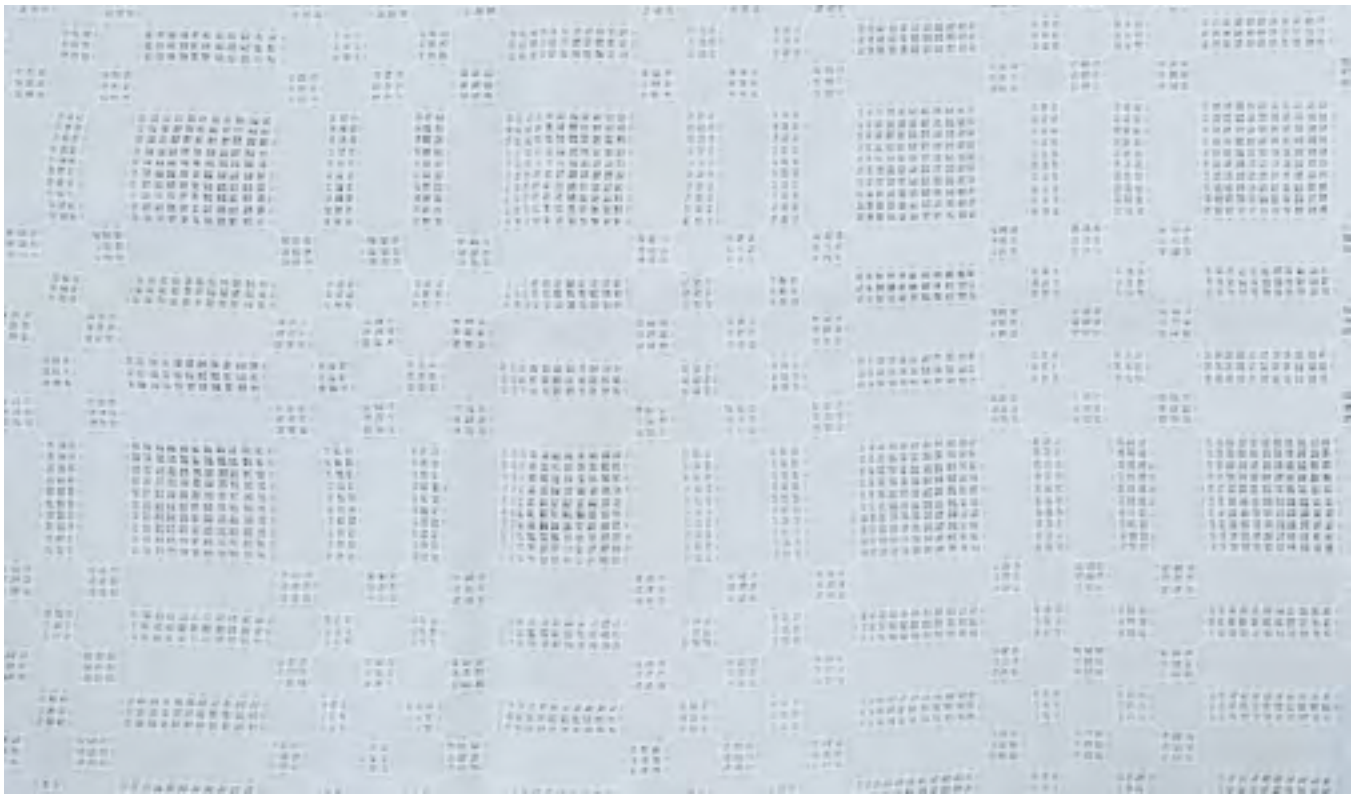
RĘCZNIK

przędza lniana, splot płócienny,
haft płaski,
wym. 96 x 36 cm,
funkcja: obrzędowa,
wyk. nieznane, lata 1946-1948,
Krasna Wieś, gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Kościół Adventystów
Dnia Siódmego w Krasnej Wsi.

OBRUS

technika wielonicielnicowa, przędza lniana,
wym. 115 x 171 cm, funkcja: nakrycie stołu,
wyk. Antonina Muśko, XX w., Dubno, gm. Boćki,
pow. bielski, wł. Danuta Mojsik.

OBRUS

przędza lniana, tkany „w deski”, wym. 115 x 171 cm,
funkcja: nakrycie stołu, wyk. Antonina Muško, XX w.,
Dubno, gm. Boćki, pow. bielski, wł. Danuta Mojsik.

OBRUS

technika wielonicielnicowa, przędza lniana, wstawka
szydełkowa z nici bawełnianych, wym. 125 x 168 cm,
funkcja: nakrycie stołu, wyk. Antonina Muško, XX w.,
Dubno, gm. Boćki, pow. bielski, wł. Danuta Mojsik.

SERWETKA

przędza lniana, splot skośny, haft płaski, mereżka, wym. 125 x 168 cm, funkcja: nakrycie stołu, wyk. Antonina Muśko, XX w., Dubno, gm. Boćki, pow. bielski, wł. Danuta Mojsik.

SPÓDNICA, GWAR. „SAJAN”

splot skośny, przędza wełniana, przędza bawełniana, dł. 83 cm, wyk. Anna Weremczuk, lata 1918-1939, Oleksze, gm. Orla, pow. bielski, wł. Wiera Malec.

**TKANINA PODBIERANA,
ŻÓŁTO-FIOLETOWA**

przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 143 x 187 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Aleksandra Malec, 1947 r.,
Krasna Wieś, gm. Boćki,
pow. bielski,
wł. Wiera Malec.

**TKANINA PODBIERANA,
CZARNO-RÓŻOWA**

przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 143 x 187 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Aleksandra Malec, XX w.,
Krasna Wieś, gm. Boćki,
pow. bielski,
wł. Wiera Malec.

OBRUS

przędza lniana, splot skośny, wstawka szydełkowa z nici bawełnianych, haft płaski, wym. 102 x 160 cm, funkcja: nakrycie stołu, wyk. Nina Łaszkiewicz, 1930 r., Krasna Wieś, gm. Boćki, pow. bielski, wł. Wiera Malec.

RĘCZNIK

przędza lniana, splot
skośny, haft płaski,
wym. 102 x 160 cm,
funkcja: obrzędowa,
dekoracyjna,
wyk. Nina Łaszkiewicz, 1949 r.,
Krasna Wieś, gm. Boćki,
pow. bielski,
wł. Wiera Malec.

**TKANINA
WYSZYWANA**

przędza lniana, przędza
wełniana, wiązanie na
ramie, haft płaski,
wym. 132 x 175 cm,
funkcja: narzuta
na łóżko,
wyk. Aleksandra Malec,
1947 r., Krasna Wieś,
gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Wiera Malec.

TKANINA KILIM, WIELOBARWNA

przędza wełniana, przędza bawełniana,
wym. 137 x 206 cm, funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Antonina Muśko, XX w., Dubno, gm. Boćki, pow. bielski,
wł. Danuta Mojsik.

CHUSTKA

dziana na drutach,
przędza wełniana,
funkcja: okrycie wierzchnie,
wyk. Maria Łaskiewicz, 1950 r.,
Krasna Wieś, gm. Boćki,
pow. bielski,
wł. Wiera Malec.

PODLASKIE SPLOTY

VI FESTIWAL TKACTWA

Dbałość o popularyzację tradycyjnego tkactwa, bezpośredni przekaz umiejętności oraz wspieranie współczesnych inicjatyw tkackich to działania realizowane w ramach 6. edycji „Podlaskich splotów – Festiwalu Tkactwa”. Projekt realizowany jest przez Podlaski Instytut Kultury w Białymstoku przy dofinansowaniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Województwa Podlaskiego. Co roku zainteresowanie tradycyjnym rzemiosłem rośnie, szczególnie wśród młodych osób. Wychodząc naprzeciw odbiorcom, umożliwiamy międzypokoleniowy przekaz unikatowej wiedzy, włączamy w działania profesjonalnych twórców i lokalne społeczności. Piknik Tkacki jest okazją do zaprezentowania mieszkańcom Białegostoku tkactwa zarówno w tradycyjnym, jak i współczesnym wydaniu.

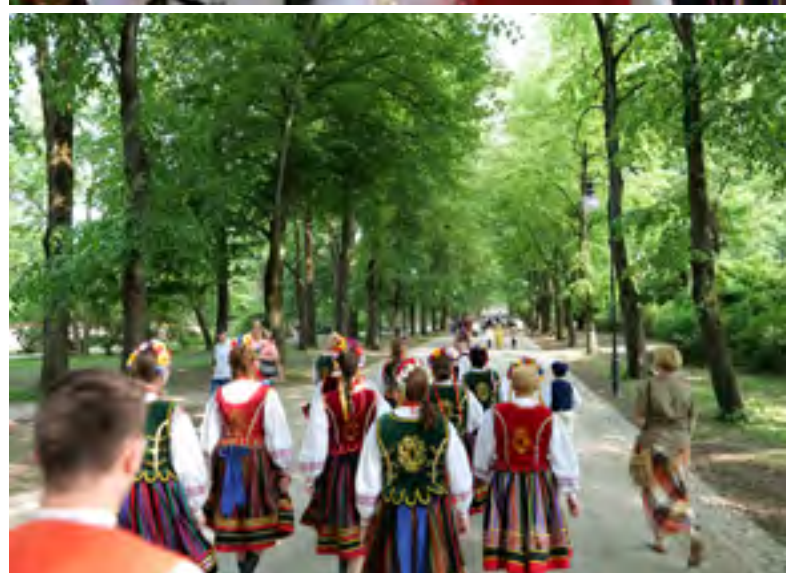
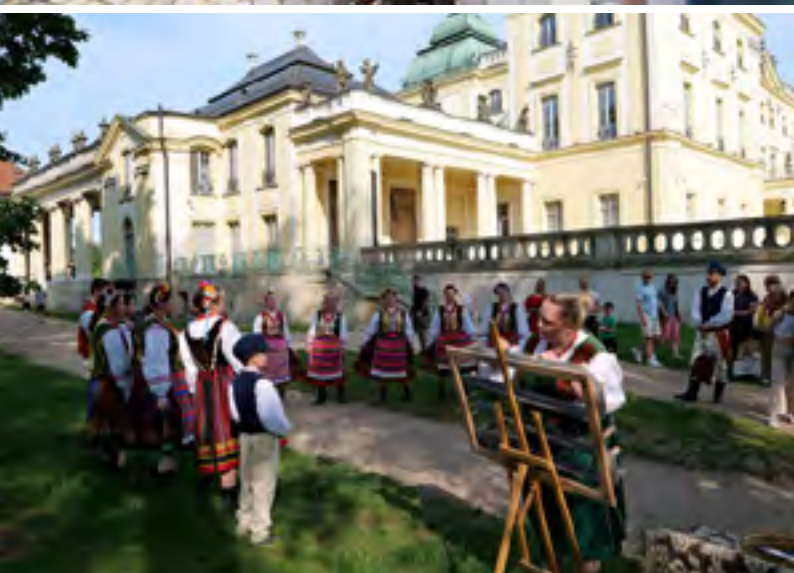
Działania w ramach 6. edycji „Podlaskich splotów – Festiwalu Tkactwa” odbywały się od kwietnia do grudnia 2025 r.

W ramach projektu zrealizowano
następujące przedsięwzięcia:

**Happening – spacer
z tkacką tradycją i z Zespołem
Folklorystycznym Narwianie
1 czerwca 2025 r.**

Ulicami Białegostoku przeszedł barwny korowód, zapraszając mieszkańców miasta i turystów do wspólnego spaceru. Trasa prowadziła przez cztery punkty ulokowane w miejskiej przestrzeni. Odzwierciedlała proces tkacki: od gręplowania wełny, przędzenia na kołowrotku, przez snucie i finalnie tkanie na krośnie.

Festiwal Tkactwa 7-8 czerwca 2025 r.

Wystawa tkanin broszowanych
i wyszywanych ze zbiorów Podlaskiego
Muzeum Kultury Ludowej - Galeria
Podlaskiego Instytutu Kultury
w Białymstoku

Spektakl „Len”
w wykonaniu Zespołu
Folklorystycznego Narwianie -
Nie Teatr, Białystok.

Spektakl jest opowieścią o wartości
pracy i miłości, które zostały
wpisane w podlaskie tradycje
ludowe. Przypomniął zwyczaje
związane z obróbką lnu, lokalne
pieśni i tańce ludowe.

Festiwal Tkactwa 7-8 czerwca 2025 r.

Piknik Tkacki

To wyjątkowe wydarzenie, podczas którego można było zobaczyć wiele różnych technik tkackich. Przy ustawionych w przestrzeni dziedzina Pałacu Branickich ponad 40 krosnach można było nie tylko porozmawiać z twórcami, znawcami tradycji, obejrzeć z bliska tkaniny i pokazy tkackie, ale także spróbować swoich sił w tkaniu. Mistrzynie i mistrzowie tkactwa prezentowali tkaninę dwuosnowową, radziuszkę, perebory, kilimy, chodniki i krajki. Piknikowi towarzyszyły działania animacyjne oraz prezentacje wyrobów rękodzielniczych inspirowanych tkactwem. Wystąpiły: Zespół Pieśni i Tańca Kurpie Zielone, Zespół Folklorystyczny Narwianie, a do tańca przygrywała Kapela Batareja.

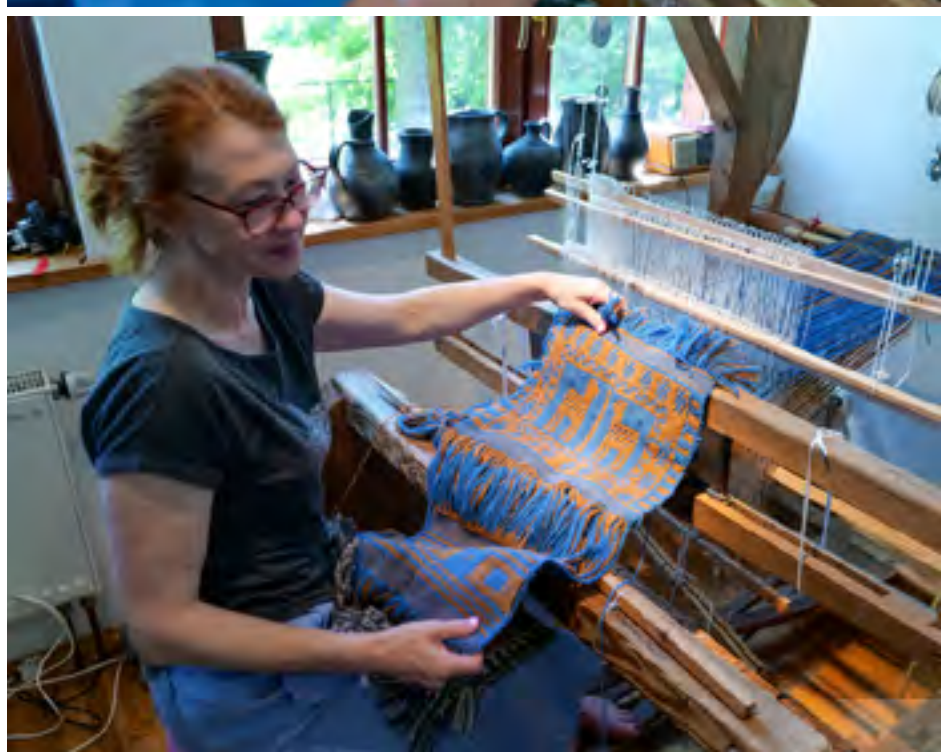

Warsztaty tkackie

Zrealizowano pięć 6-dniowych warsztatów w Centrum Rękodziela Ludowego w Niemczynie i dwa 4-dniowe warsztaty dla osób zaawansowanych w Podlaskim Instytucie Kultury w Białymstoku. Plan warsztatów obejmował naukę i doskonalenie umiejętności w sześciu technikach tkackich. Zajęcia prowadzone były przez mistrzynie i mistrza tradycyjnego tkactwa. Program zajęć obejmował prezentację gotowych prac wykonanych w danej technice, omówienie techniki, przygotowanie krosna do pracy, osnucie, tkanie i wykończenie tkaniny. Warsztaty skierowane były do pełnoletnich twórców, rzemieślników oraz osób chcących poszerzyć swoją wiedzę z zakresu tkactwa, artystów zajmujących się rękodziełem i pasjonatów. Do udziału w warsztatach zostały zaproszone przede wszystkim osoby mieszkające w województwie podlaskim, które dzięki nabytym umiejętnościom mogą kontynuować tradycje tkackie w regionie.

**WARSZTAT TKANINY
DWUOSNOWOWEJ**
23-28 czerwca 2025 r.,
prowadząca:
Karolina Radulska

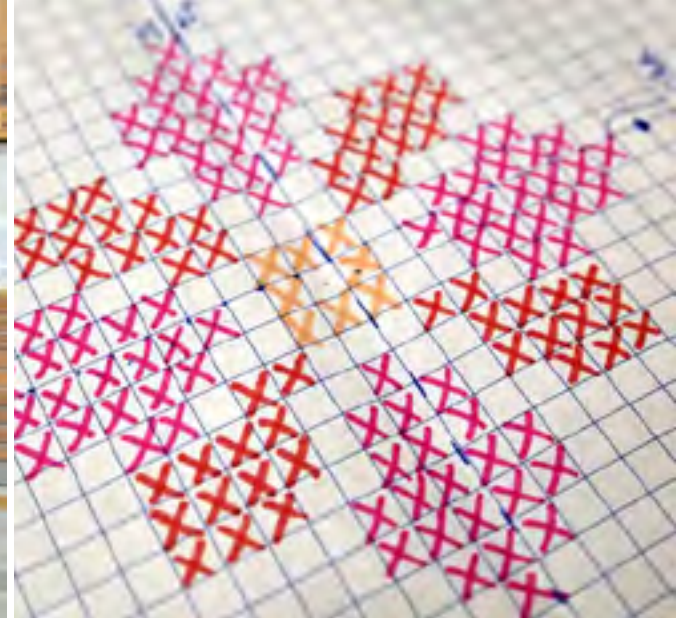
Warsztaty tkaniny
wybieranej tzw. perebory,
30 czerwca-5 lipca 2025 r.,
prowadząca:
Irena Ignaciuk

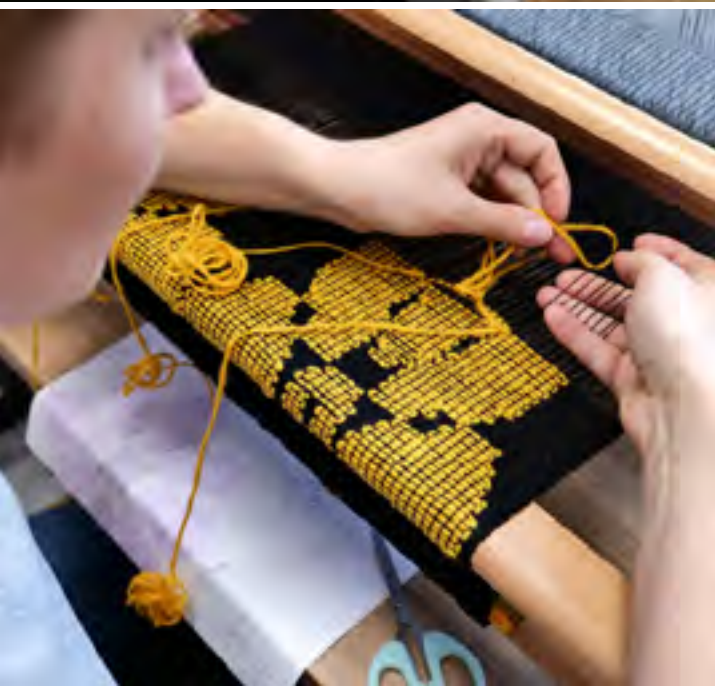

Warsztaty kilimu,
7-12 lipca 2025 r.,
prowadząca:
Marta Barbara Bajko

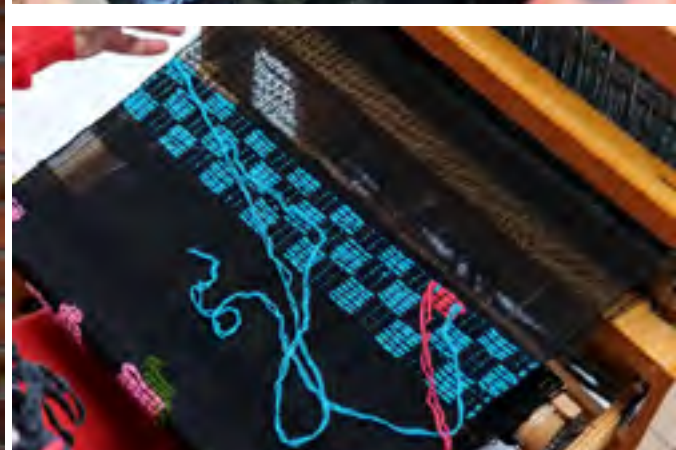
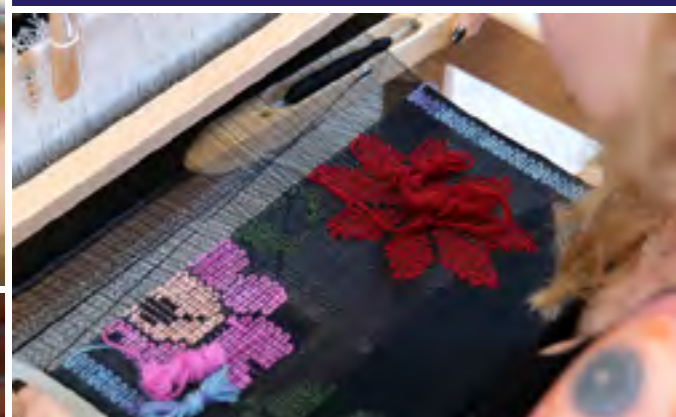

Warsztaty tkaniny
brozowanej,
24-27 lipca 2025 r.,
prowadzący:
Eugeniusz Markiewicz

Warsztaty tkaniny
broszowanej,
28-31 lipca 2025 r.,
prowadząca:
Irena Ignaciuk

Warsztaty tkaniny
wielonicielnicowej „radziuszki”,
18-23 sierpnia 2025 r.,
prowadzący:
Eugeniusz Markiewicz

Warsztaty sejpaku,
25-30 sierpnia 2025 r.,
prowadząca:
Sabina Knoch

Wystawy

W wielu podlaskich domach można natknąć się na wyroby tkackie, które dawniej stanowiły podstawowy element posagu czy wyposażenia mieszkania. Właśnie do tych zasobów sięgnęliśmy, wydobywając je na światło dzienne w poszukiwaniu wzorów. Zaprośiliśmy do współpracy trzy gminne placówki kultury: w Kleszczelach, Boćkach i Siemiatyczach. Na tych terenach popularne były tkaniny tradycyjne. Wystawy dały możliwość spotkania się z tkaczkami, właścicielami tkanin, poznania ich historii, a także pozwoliły udokumentować i opisać zgromadzone tkaniny.

Wystawa tkanin tradycyjnych
w Siemiatyckim Ośrodku Kultury
w Siemiatyczach,
wernisaż 13 września 2025 r.

Wystawa tkanin tradycyjnych
w Miejskim Ośrodku Kultury
Hładyszka w Kleszczelach,
wernisaż 20 września 2025 r.

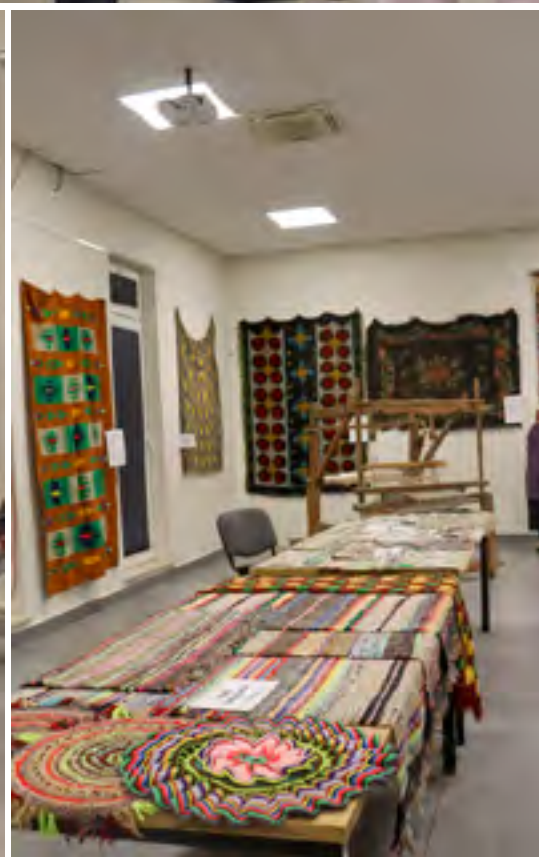

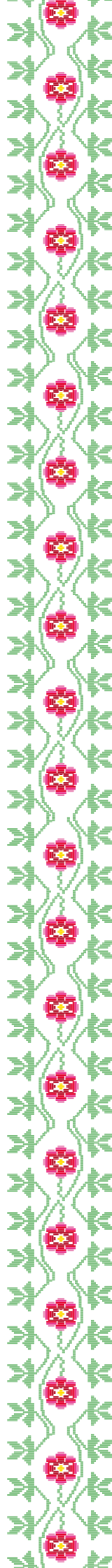

Wystawa tkanin tradycyjnych
w Gminnym Ośrodku Kultury
w Boćkach,
wernisaż 24 września 2025 r.

Copyright by Podlaski Instytut Kultury
w Białymstoku, 2025

Redakcja:
Krystyna Kunicka

Teksty:
Krystyna Kunicka, Aleksandra Dominika Pluta,
Agnieszka Jakubicz

Zdjęcia:
Joanna Krukowska, Marcin Adamski,
Piotr Dołżyński, Krystyna Kunicka, Oktawiusz
Stępień, Magda Rachwał (SOK w Siemiatyczach),
Daria Sienkiewicz (MOKSiR Hładyszka
w Kleszczelach), GOK w Boćkach

Korekta:
Zespół

Opracowanie graficzne:
Bogdan Suprun

ISBN 978-83-60308-68-4

Wydawca:
Podlaski Instytut Kultury w Białymstoku
15-089 Białystok, ul. Jana Kilińskiego 8
www.pikpodlaskie.pl

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano
ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

